

Nr 39.

Av herr **Söderberg** i Stockholm **m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t
angående utredning och förslag i fråga om befrielse för
visst slag av föreningar från skyldighet att till stat och
kommun erlägga skatt för inkomst och förmögenhet.

Vid 1912 års riksdag väckte undertecknad, jämte fem andra ledamöter av Andra kammaren, en motion (II:146) angående vissa lättnader i skattehänseende för föreningar med ideell verksamhet.

I motionen yrkades sådana förändringar i förordningarne av 28 oktober 1910 angående inkomst- och förmögenhetsskatt samt angående beviljning av fast egendom samt av inkomst, att bland de institutioner som frikallas från erläggande av inkomst- och förmögenhetsskatt samt av inkomstbeviljning även skulle angivas föreningar med ideell verksamhet för sådan inkomst som icke härflyter av rörelse eller yrke.

Bevillningsutskottet, till vars förberedande behandling motionen hänsköts, hemställde i sitt betänkande (N:o 26) »att Riksdagen, med anledning av förevarande av herrar Söderberg i Stockholm m. fl. väckta motion, II:146, angående vissa lättnader i skattehänseende för föreningar med ideell verksamhet, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning, huruvida och i vad mån föreningar, som icke genom ekonomisk verksamhet bereda sig eller sina medlemmar ekonomisk vinst, böra befrias från skyldighet att till stat och kommun erlägga skatt för inkomst och förmögenhet, samt för Riksdagen framlägga det förslag till ändring i gällande beskattningsförordningar, som av utredningen kan föranledas.»

Sju av bevillningsutskottets ledamöter hade emellertid reserverat sig och yrkade avslag å motionen, under hänvisning till bl. annat att författningarna hade vunnit tillämpning endast ett år och uppkomna tvister om deras rätta tillämpning hade icke i något fall hunnit prövas i högsta instans.

Dessa skäl voro även de starkast framträdande som under ärendets behandling i kamrarna framfördes av de talare som förordade reservationen och yrkade avslag på utskottets förslag.

Vid behandlingen godkändes utskottet förslag i Andra kammaren utan votering medan i Första kammaren reservanternas förslag godkändes med 74 röster mot 56, vilka tillföllo utskottets förslag.

Då vi härmed ånyo bringa samma fråga inför Riksdagen, sker det i första hand därför att vår uppfattning, att de ideella föreningarna icke böra drabbas av skatteplikt såsom sådana, fortfarande är densamma som gav sig uttryck i vår motion till 1912 års Riksdag. Denna vår uppfattning är framförd i motiveringen till vårt yrkande i 1912 års motion och torde ej här behöva återupprepas, varför vi tillåta oss hänvisa till densamma.

Gentemot de meningar som gjorde sig gällande vid frågans föregående behandling 1912, att 1910 års Riksdag när den beslöt den nya skattelagsstiftningen också var fullt på det klara med skattepliktens utsträckande till de ideella föreningarna, ha vi fortfarande den bestämda uppfattningen att så icke var förhållandet. Den föregående praxis, att dessa föreningar *icke* beskattades, var ju dock känd, och med den föregående lagens och den av 1910 varandra motsvarande hithörande bestämmingar kan väl ej rätt gärna förutsättas annat än att samma förhållande skulle fortfara. Man kan sålunda alls ej tala om att Riksdagen år 1910 »efter moget överbägande» (som reservanternas anförda i sin reservation till bevillningsutskottets betänkande 1912) införde beskattningsplikt för de ideella föreningarna. Det är i stället den *ändrade praxis* från myndigheterna som därefter trätt oss tillmötes. Men skattemyndigheternas praxis, olika utövad på olika håll i landet, skall väl dock ej träda i lagens ställe.

Och denna praxis att beskatta föreningar, som tidigare icke varit beskattade, utvecklar sig allt fortfarande, åtminstone i huvudstaden. I flera fall, där vederbörande taxeringsnämnder icke beskattat en del fack-

liga organisationer, har kronans ombud i prövningsnämnden anfört besvär däröver, infortrat resp. förenings revisionsberättelse för det gångna året samt så efter sin tolkning av densamma angivit det belopp som föreningen ansetts böra upptaxeras till.

De besvär över tidigare skedda taxeringar av fackliga organisationer, som skett till Kungl. Maj:t över taxeringsnämnders i Stockholm, prövningsnämndens darsammastädes samt kammarrättens beslut att förklara resp. organisationer skattepliktiga, ha, i de fall vi varit i tillfälle taga del av Kungl. Maj:ts utslag, lämnats utan avseende, och har sålunda Kungl. Maj:t för sin del godkänt dessa myndigheters uppfattning om de ideella föreningarnes skatteplikt. Det skäl, som år 1912 anfördes mot ett bifall till bevillningsutskottets yrkande om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning, nämligen att man först skulle låta frågan prövas i högsta instans, förefinnes sålunda icke nu. Likaledes är fastslaget att genom klagan till högsta instans någon ändring i den inslagna praxis ej står att vinna.

Desto större skäl synes oss då föreligga att Riksdagen i år genom ett beslut söka bringa rättelse och klarhet i dessa förhållanden. Detta kunde naturligtvis enklast ske genom att hithörande förordningar omedelbart ändrades i överensstämmelse med vad vi i vår motion 1912 yrkade, att bland de institutioner som frikallas från erläggande av inkomst- och förmögenhetsskatt samt inkomstbevillning även angivas föreningar med ideell verksamhet för sådan inkomst, som icke härflyter av rörelse eller yrke. Dock, då med den ståndpunkt 1912 års bevillningsutskott intog oss synes föga antagligt att ett sådant yrkande skulle vinna vare sig bevillningsutskottets eller Riksdagens år 1914 anslutning, anse vi för tänksamheten bjuda att ansluta oss till det krav på utredning i ämnet, som framställdes av 1912 års bevillningsutskott och vilket även vann Andra kammarens bifall samt samlade en betydande minoritet i Första kammaren. Alla skäl synes oss tala för, att, för att bringa de ideella föreningarnas ställning i skattepliktigt hänseende till full klarhet, frågan underställes en utredning genom Kungl. Maj:ts försorg.

På grund av vad vi sålunda anfört hemställa vi,

att Riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning, huruvida och i vad mån föreningar, som icke genom ekonomisk verksamhet bereda sig eller sina

medlemmar ekonomisk vinst, böra befrias från skyldighet att till stat och kommun erlägga skatt för inkomst och förmögenhet, samt för Riksdagen framlägga det förslag till ändring i gällande beskattningsförfordningar, som av utredningen kan föranledas.

Stockholm den 23 januari 1914.

Ernst Söderberg. Herm. Lindqvist. C. Winberg.

A. Anderson, Nils Persson. J. A. Wallin. Gust. Nilsson,
Råstock. Kristianstad.
